

Ureja: glavni in odgovorni urednik Katarina Smodej in odbor za informiranje, ki ga sestavljajo: Ivan Mauser — predsednik, Franc Koporec — podpredsednik in člani: Olga Abramič, dipl. inž., Jošt Bajželj, Marinka Farčnik, Zlata Humer in Slavka Rojina, Tisk: ČP »Gorenjski tisk« v Kranju

tekstilec

- IZ VSEBINE:**
- Osnove našega perspektivnega programa
 - Kako smo izpolnili plan v marcu
 - Cene za letovanje — zaenkrat le informativne
 - Tudi drugje lahko preživite dopust
 - Izobraževanje v letu 1971
 - Spominska proslava na Planici
 - Kako izboljšati informiranje
 - Prosta mesta za vajence
 - Svetovni dan zdravja 1972
 - Desiniranje s pomočjo elektronskih kompjuterjev
 - Mi in naši otroci
 - Prvomajska nagradna križanka

Osnove našega perspektivnega programa

V zadnjih letih je bilo naše podjetje, kakor tudi vsa večja podjetja tekstilne industrije v Sloveniji in Jugoslaviji, soočeno s številnimi težavami. Ne edini, vendar pomemben vzrok za to dejstvo je tudi zastarelost strojnega parka, ki ni omogočal hitrejših prilagajanj tržišču z novimi, sodobnejšimi tekstilnimi proizvodi. Stalno pomanjkanje sredstev tudi ni omogočalo podjetjem, da bi si bolj širokopotezno načrtala perspektivne programe. V vseh tovrstnih podjetjih, tudi naše ni bilo izjema, so se začeli kopičiti proizvodi, katerih plasman je bil na tržišču problematičen. Za del proizvodnje so se dosegale nizke prodajne cene, te pa niso omogočale večjih investicij v modernizacijo strojnega parka, niti ne primernih osebnih dohodkov zaposlenih delavcev. Znano je, da evropska tekstilna

industrija bistveno ne povečuje svojih kapacitet, pač pa v zadnjih letih vlaga ogromne vsote denarja v modernizacijo strojnega parka, ki omogoča dvig produktivnosti, osvajanje nove tehnologije in novih proizvodov. Tako je na primer ZR Nemčija v teku šestih let investirala 7 milijard mark (od tega za razširitev kapacitet samo ca 15 odstotkov), vse ostalo pa samo v modernizacijo tekstilne industrije. Zaradi hude konkurence je bil vedno v tekstilni industriji vsak dohodek težko prislužen. To pa sili tekstilne strokovnjake v sami proizvodni bazi, kakor tudi v spremljajočih dejavnostih, da stalno iščejo poti k racionalnejši, boljši, cenejši in modernejši proizvodnji. Navedeni podatki kažejo, kako je z modernizacijo rastla produktivnost v osnovnih proizvodnih fazah:

Predenje za 1 kg preje	Leto	Delovne ure
— kolovrat	1760	200
— selfaktor	1880	2
— prstančev predilni stroj	1900	0,3
— sodobni predilni stroj	1969	0,1

Tkanje za 100 m tkanine	Leto	Delovne ure
— ročne statve	1760	466
— mehnične statve	1820	85
— avtomatske statve	1900	9,5
— brezčolnične statve	1969	0,87

Tudi povojni razvoj v rasti produktivnosti v tekstilni industriji zapadne Evrope je zelo uspešen:

Predenje	1945	1965	Indeks 1945/65
— mikanje	5,44 kg/h	22,7 kg/h	4,8
— raztepanje	27 m/min	365 m/min	1350
— predpredenje	720 o/min	1200 o/min	167
— predenje	21 m/min	36 m/min	171
— previjanje preje	457 m/min	1142 m/min	250
Tkanje			
— previjanje votka	5000 o/min	12000 o/min	240
— tkanje votka	250 m/min	612 m/min	245
Beljenje	453 kg/h	2268 kg/h	502
Barvanje	9 m/min	82 m/min	912

Ti grobi podatki kažejo hiter napredek, ki se ne bo nikoli zastavil. Številni strokovnjaki in znanstveniki, ki delajo na razvoju tekstilne dejavnosti, odkrivajo nova vlakna, nove tehnološke stopke in načrtujejo nove stroje, ki omogočajo nenehen napredek v tekstilni industriji. Tudi regionalna usmeritev v tekstilni proizvodnji je za perspektivni razvoj zelo važna. Znano je, da so glavni proizvajalci naravnih vlaken poleg Amerike razne afriške in azijske države. Te se tudi intenzivno preusmerjajo iz pridelovalcev vlaken tudi na proizvodnjo enostavnejših tkanin v želji, da zaposle čimveč svojih prebivalcev v lastni industriji. Izredno hitro naraščanje človeštva in rast osebnega standarda povzroča tudi vedno večjo porabo tekstilnih proizvodov, katerim pa naravni viri v bližnji prihodnosti ne bodo več sledili. Zato kemična industrija postaja iz dneva v dan bolj pomemben vir preskrbe tekstilne industrije z vlakni. Kemična vlakna tako zvane tretje

generacije imajo tudi nekatere lastnosti, ki omogočajo kvalitetnejše in boljše tekstilne proizvode. Zato je tudi cilj evropske tekstilne industrije, da se preusmerja iz predelave naravnih v proizvodnjo tekstilnih proizvodov iz kemičnih vlaken in mešanic z naravnimi. To pa daje popolnoma nove izdelke, ki so bolj prilagojeni ukusom potrošnikov glede uporabnih vrednosti in same nege. Torej cilj evropske tekstilne industrije je opuščanje klasičnih tekstilnih proizvodov iz naravnih vlaken in prehod na kvalitetno izdelavo tekstilij iz kemičnih vlaken v raznih mešanicah. To pa zahteva mnogo več strokovnega in kreativnega dela vseh zaposlenih strokovnjakov in delavcev. Vse to pa omogoča tudi proizvodnjo boljših proizvodov z višjo ceno in ustrezno boljšim dohodkom.

Navedena dejstva in spoznanja so služila tudi načrtovalcu t. j. Tekstilnemu inštitutu v Mariboru, ki je v več zajetnih elaboratih izdelal perspektivni program našega (Nadalj. na str. 2)

Ob 1. maju — prazniku dela

iskrene čestitke vsem članom
kolektiva in bralcem Tekstilca

Uredništvo

Kako smo izpolnili plan v marcu?

Predilnici sta v marcu dosegli sledeče rezultate:

Mesečna izvršitev:

Mesečno skupaj	ef. kg	125,2 %	bb. kg	118,1 %
Predilnica I		117,6		119,1
Predilnica II		145,7		116,5

Kumulativna izvršitev:

Mesečno skupaj	ef. kg	119,0 %	bb. kg	111,7 %
Predilnica I		113,1		111,6
Predilnica II		135,0		112,0

Predilnica I je proizvajala povprečni tex 20,33 (Nm 49,9) pri tem pa ima po letnem planu predviden tex 17,03 (Nm 58,6), kar je od dejansko predenega za 3,3 nižji tex oz. za 8,7 višja Nm.

Mesečni plan je bil zelo ugodno izvršen zaradi nadurnega dela v prostih sobotah in nočni izmeni.

Zastoji so bili vsled: premenjanja surovin 54.568 vret. ur, čiščenja strojev 69.470 vret. ur, kvar motorjev 7.428 vret. ur in popravila z ostalimi zastoji 193.082 vret. ur.

Predilnica II je proizvajala povprečni tex 20,33 (Nm 49,9) pri tem pa ima po letnem planu predviden tex 17,03 (Nm 58,6), kar je

od dejansko predenega za 3,3 nižji tex oz. za 8,7 višja Nm.

Mesečni plan je bil zelo ugodno izvršen zaradi nadurnega dela v prostih sobotah.

Zastoji so bili vsled: čiščenja 111.884 vret. ur, premenjava surovin 13.872 vret. ur, kvar motorjev 2.058 vret. ur, popravila in ostali zastoji 29.038 vret. ur.

Obe predilnici:

Osnovne surovine so bile izdobljene pravočasno. Kvaliteta surovin v pogledu trdnosti ni bila ustrezna pri Gizi 67 FG, Ugandi, Turčiji in Tanzaniji, zato so bili vsi zaboji iz teh mešanic označeni z II. a, kar pomeni, da preja v trdnosti ne dosega iternih normativov.

2. Kvaliteta

Plem. I (plan plemenitilniških napak 10 %):
Neregularnih tkanin s plemenit. napako:

7,77 %

Skupaj neregularnih tkanin:

7,72 %

Plem. II (plan plemenitilniških napak 1 %):

0,78 %

Neregularnih tkanin s plemenit. napako:

17,07 %

Skupaj neregularnih tkanin:

3. Usluge

Plemenitilnica I: za plemenitilnico II
za zunanje usluge

290.851

Plemenitilnica II: za plemenitilnico I
za zunanje usluge

136.362

207.170

187.871

4. Problematika

Plemenitilnica I

Mesečni osnovni in operativni plan je delovna enota preseгла v tekočih in m². V porastu je tudi % regularnih tkanin, katerih je za 0,8 % več kot pretekli mesec. Omeniti je treba, da je postavljeni normativ kvalitete za leto 1972 bil v tem mesecu dosežen. Delovna enota se mora še v naprej prizadevati, da bo kvaliteta naraščala, predvsem v strukturi dražjih artiklov. Tudi kilogramske ostanke

je treba odločno znižati, ker jih je preveč ter zato nenormalno zmanjšujejo dohodek podjetja. Zaradi neplanirane proizvodnje tkalnice I v nočni izmeni se nedovršene proizvodnje ni nič zmanjšala, zato je treba v sodelovanju s komerc. sektorjem takoj delno preusmeriti surove tkanine, ki bodo zmanjšale pritisk na plem. I. Še vedno so težave s pomanjkanjem nekaterih barvil in kemikalij, kar otežkoča izpolnjevanje komercialnih zahtev.

Plemenitilnica II

Delovna enota je znatno preseгла osnovni plan lastnih tkanin. Kljub precejšnji količini internih uslug plemenitilnica ni bila polno zasedena, ker je primanjkovalo tujih tkanin. Zaradi premajhne količine uslug se je hitro zniževala zaloga surovih tkanin v skladišču. To pa ne more še dolgo časa trajati, zato je nujno potrebno, da se čimprej reši vprašanje uslug ter se delovno enoto polno zaposli. Kako pereče je pomanjkanje dela kaže podatek, da bi po planu morali predelati v I. tromesečju 1.255.600 m storitev, dejansko pa je bilo izdelanih 248.768 m² (preračunano s faktorjem). Za kompenzacijo je bilo oplemenitenih nekaj več lastnih tkanin, vendar ne dovolj.

Kvaliteta gotovih tkanin se je nekoliko izboljšala v primerjavi s preteklim mesecem, vendar še ni zadovoljiva, ker postavljeni normativ še ni dosežen.

Cene za letovanje - zaenkrat le informativne

Že v prejšnji številki smo obljubili, da bomo članom kolektiva posredovali tudi podrobnejše informacije za letovanje v naših počitniških domovih. Vpisovanje za letovanje je bilo končano 24. aprila, vse proste kapacitete pa bodo po tem datumu oddane na razpolago tudi drugim interesentom.

Delovna enota prehrane in oddiha je za letošnjo sezono pripravila

Nove cene so naslednje:

a) celi obrok

člani kolektiva in svojci, ki jih vzdržujejo (otroci, nezaposleni zakonci in upokoenci podjetja)

b) zaposleni svojci

c) tuji gostje

d) inozemci

e) polovični obrok

otroci članov kolektiva

otroci tujih gostov

otroci inozemskih gostov

Dom v Novigradu bo predvidoma odprt od 22. maja do predvidoma 30. septembra. Glavna sezona bo od 15. junija do 31. avgusta. Cene v izvensezoni so 10 % nižje kot v glavni sezoni. To ne velja za inozemske goste. Nočnine za Počitniški dom Bohinj in koč na Krvavcu ostanejo do nadaljnjega lanskega leta.

Ponovno opozarjamo vse vpisane člane kolektiva, ki so se prijavili za letovanje, DA SO REZERVACIJE NEPRENOSLJIVE. Nihče ne more svoje rezervirano mesto odstopiti drugemu, temveč ga mora obvezno odjaviti delovni enoti prehrane in oddiha. Kolikor se ta ukrep ne bo izvajal, oziroma da bi se dogajalo tako, kot že nekaj let nazaj, bo gost zavrnjen, če se napotnica ne bo glasila na njegovo ime.

Posebej naj opozorimo člane kolektiva tudi na to, da regresa ne bo obračunavala delovna enota prehrane in oddiha, temveč se bo izplačeval na način, predpisan po določilih Pravilnika o razdeljevanju sredstev za rekreacijo.

Izmene za Novigrad bodo 2 krat

kalkulacijo novih cen, katere je potrdil tudi delavski svet podjetja 11. aprila, vendar zaenkrat ostanejo le informativnega značaja, ker bodo stopile v veljavo šele takrat, ko bodo to dopuščali zakonski predpisi; do takrat pa se bo vse storitve Počitniškega doma zaračunavalo po lanskeoletnih cenah.

novi hišice stare hišice

40,00 din	38,00 din
52,00 din	50,00 din
80,00 din	75,00 din
27,00 din	25,00 din
34,50 din	32,50 din
55,00 din	50,00 din

tedensko in sicer vsak torek in petek. Cena prevoza v obe smeri je 60 din, otroci do 4. leta starosti imajo prevoz brezplačen, od 4. do 10. leta pa plačajo polovično ceno.

Plačilo penziona in prevoza ter dvig blokov, vozne karte in napotnice, prijavljenci plačajo 7 dni pred odhodom v Novigrad. V ceni penziona ni vračunana turistična taksa, katero ob prihodu v dom plača vsak sam.

IN SE NEKAJ ZA TISTE, KI SE BODO ODLOČILI PREŽIVETI PRVOMAJSKE PRAZNIKE V NOVIGRADU:

Med prvomajskimi prazniki restavracija in bife v Novigradu ne bosta poslovala. Gostom bo na razpolago le prenočitev v hišicah, prehrano pa si morajo preskrbeti sami. Cena nočnine, v katero je vračunano tudi pranje posteljnega perila, voda in elektrika, je 8 din.

Gostom je zaradi požarne varnosti strogo prepovedano pripravljati oz. kuhanje hrane v hišicah, kakor tudi kurjenje na območju naselja. Za te namene je določen poseben prostor na plaži.

Vse ostale informacije pa dobite v pisarni delovne enote prehrane in oddiha — interni tel. št. 226.

R. S.

Novigrad

Osnove našega . . .

(Nadalj. s 1. strani)

podjetja za področje tekstilne dejavnosti. Razen tega je predvideno, da se prične tudi z netekstilno dejavnostjo, t. j. s proizvodnjo plastičnih folij, katerih prototipna v zadnjih letih skokovito narašča v svetu in tudi pri nas. Tudi za to proizvodnjo so programi že izdelani.

Osnovni koncept perspektivnega razvoja predvideva koncentracijo tekstilne dejavnosti in uvajanje netekstilne proizvodnje. To bo omogočilo:

- izboljšanje asortimenta
- zvišanje rentabilnosti
- zvišanje produktivnosti
- izboljšanje kvalitete
- znižanje proizvodnih stroškov

Celotna realizacija programa terja ogromna investicijska sredstva, katerih pa ni dovolj na razpolago. Zato je bilo treba predvideti več etap, ki bodo omogočile postopno približevanje k postavljenemu cilju.

Pri določanju prve investicijske etape se predvideva vlaganje v ti-

sta osnovna sredstva, ki bodo denar najhitreje vračala. Zato bodo angažirana vsa lastna sredstva in tudi delno sredstva iz tujih virov. Nadaljne investicije v naslednjih fazah se bodo pa že lažje izvajale, ker bo dotok dohodka iz novih osnovnih sredstev že bistveno večji kot pa je sedaj. Seveda pri investiranju v preusmeritev in modernizacijo proizvodnje upravičeno pričakujemo pomoč v obliki kreditov, saj če je družba zainteresirana v nadaljnji razvoj tekstilne industrije, ji je treba nuditi nekoliko več finančnega sodelovanja kot pa je bilo to dosedaj.

O navedenem razvojnem programu je že razpravljala delavski svet podjetja ter sprejel ustrezne sklepe za realizacijo. Na osnovi teh sklepov so bili že storjeni prvi aranžmani za nabavo nove opreme, ki bo omogočala prehod na boljši asortiment in tudi določeno preusmeritev proizvodnje za tekstilno in netekstilno področje.

Z. Č.

Tudi drugje lahko preživite počitnice!

Za člane kolektiva, ki ne bi več dobili prostora v našem počitniškem domu v Novigradu ali pa bi želeli na počitnice drugam, smo pripravili v sodelovanju s kranjsko potovalno agencijo CREINA obširen program dopustov in potovanj.

Letovali boste lahko v Španiji, na Češkoslovaškem in pa seveda na naši obali od Umaga do Dubrovnika. V večini primerov je prekrbljeno za prevoz (z letalom ali avtobusom), lahko pa potujete tudi z lastnim prevoznim sredstvom. V tem primeru vam nudimo samo penzion v hotelu, prevoz pa ni vračunan v ceni.

Program je preobširen, da bi lahko vsega opisali. Naj vam po-

vemo samo to, da se lahko peljete z letalom na otok Krk, kjer preživite teden dni v hotelu za ceno 490 din, ki vključuje prevoz in polni penzion. Če pa želite v Španijo, se lahko peljete prav tako z letalom na Costo Bravo, prebijete tam

teden dni za skupno ceno 1200 din.

Interesenti lahko dobijo podrobnejše informacije v upravi delovne enote prehrane in oddiha pri tovarišici Elici Zorman ali Mariji Ravnikar, ki sprejemata prijave do 30. maja 1972.

Nekaj primerov možnosti letovanja:

kraj	hotel	junij/septem.	julij/avgust	prevoz	
Poreč	Bungalov Pical	685,—	7 dni	530,—	avtobus
Podgora	Podgorica	400,—	7 dni	775,—	letalo
Supetar-Brač	privatne sobe	645,—	7 dni	965,—	letalo
Njivice-Krk	Peharček	490,—	7 dni	570,—	letalo
Vela Luka	Korkyra	710,—	7 dni	840,—	letalo
Iž-Veli	Korinjak	800,—	7 dni	1.000,—	letalo
Rab	Park	710,—	10 dni	810,—	avtobus
Medulin	Vila Mutili	687,—	10 dni	907,—	avtobus
Makarska	privatne sobe	660,—	10 dni	710,—	avtobus

Spominska proslava na Planici

V soboto, 8. aprila, je bilo ob spomeniku padlih borcev na Planici spominsko zborovanje. Zborovanja se je udeležilo veliko število učencev osnovnih in srednjih šol, veliko število borcev NOB, aktivistov, predstavnikov družbe-cija pobratenega mesta Oldhama no-političnega življenja, lovcev, ga-

silcev, vojakov in prebivalcev oko liških krajev. Navzoč je bil tudi edini še preživel borec takratnega boja Stane Kersnik, Vinko Hafner, predsednik skupščine občine Kranj Slavko Zalokar in delega-cija pobratenega mesta Oldhama iz Anglije ter mnogi predstavniki

javnega življenja. Spominskega zborovanja se je udeležila tudi 4-članska delegacija našega pod-jetja, ki je poleg drugih položila venec na spomenik.

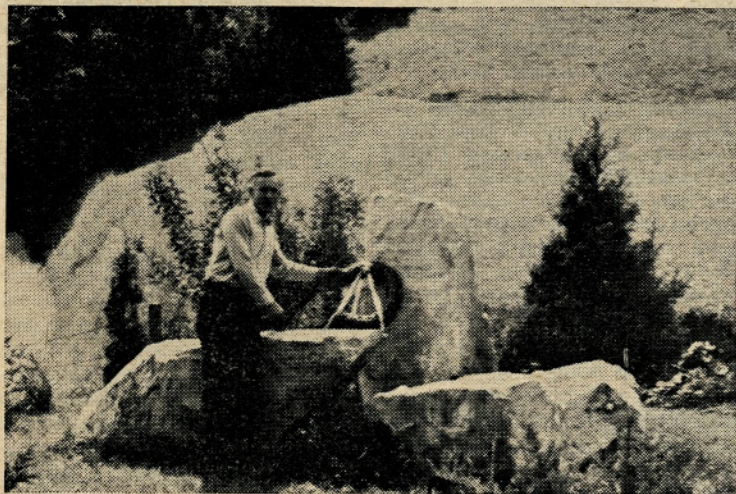
Zbranim je spregovoril predsed-nik občinske konference SZDL Kranj tovariš Tone Volčič, ki je opisal takratne dogodke v teh kra-jih pred 30 leti.

26. marca 1942 se je ustavila Selška četa v Rovtu na Planici. Stela je 32 borcev, med katerimi je bil tudi narodni heroj Stane Žagar in Jože Gregorčič. Četa je bila namenjena proti Mohorju. Njihovo nadaljno pot je preprečil izdajalec, ki je sporočil Nemcem, da se v Rovtu nahajajo partizani. Začel se je silovit boj. Nemci so zažgali celo del gozda, da bi par-tizane pripravili na vdajo, vendar jim tudi ta ukrep ni pomagal. Ne-ustrašeni borci so se odločili za proboj sovražnikovega obroča. Partizanom je proboj uspel v smeri Bitnja. Sedemnajstim bor-cem se je uspelo prebiti, petnajst pa jih je obležalo, med njimi tu-di narodni heroj Stane Žagar in domačin Jože Jeruc.

Občani krajevne skupnosti Zab-nica, Bitnje in Sv. Duh vsako leto počaste spomin padlim borcem v Rovtah. Letošnji spominski pro-slavi je bilo naklonjeno tudi lepo vreme. Z lepo pripravljenim kul-turnim programom, ki so ga pri-pravili pionirji s pevskim zborom in recitatorji, je prireditev v celo-ti uspela. Po končani proslavi pa so domačini sprejeli v svoje do-move mnoge borce in znanke, s katerimi so delili vse dobro in hudo v najtežjih dneh.

M. K.

(Nadalj. na str. 4)

Spomenik na Planici

Kako izboljšati informiranje?

Odbor za informiranje je imel v pretekli mandatni dobi 8 rednih sej, na katerih je predvsem obravnaval gradivo, ki je bilo pripravljeno za posamezne številke naše-ga tovarniškega glasila. S spre-membo oblike posrednega uprav-ljanja v naši delovni organizaciji, ki smo jo izvršili pred dvema le-toma, je bil ustanovljen poleg poleg ostalih kolektivnih izvršilnih organov tudi Odbor za informira-nje. Ta odbor, kateremu so bile po statutu podjetja poverjene iz-vršilne funkcije na področju in-formiranja, se je v začetku svoje-ga delovanja precej naslanjal na metode dela bivšega uredniškega odbora. Vendar je praksa kmalu pokazala, da ni težišče dela odbora samo na pripravi in pregledu gradiva za posamezne številke to-varniškega glasila, temveč da je potrebno organizirati tak sistem obveščanja, ki bo poslovanje naše samoupravne delovne organizacije v celoti zajel. Nadalje bo treba pristopiti tudi k načrtni politiki informiranja, ki bo vsebino tovar-niškega glasila popestrila in s tem dosegla osnovni smoter, da bodo člani kolektiva informirani o ti-stih zadevah — nalogah, ki naj bi jih v bodoče morali reševati oziro-ma, da bi šlo celotno informira-nje v smeri povečanja in krepitev učinkovitosti dela in poslovanja podjetja.

Večkrat je bilo slišati razne kri-tike na račun vsebine tovarniške-ga glasila in dela odbora. Res je. Toda vprašajmo se, koliko smo bili pripravljeni pomagati našemu uredniku, ko nas je obiskal in pro-sil za prispevke?

K nepestrosti Tekstilca je pripo-mogla tudi slaba povezanost med strokovnimi službami. V ozadju pa stoji sploh sprememba v orga-nizaciji informiranja sami. Delo-vanje sedanjega odbora je v pri-meru s prejšnjimi mnogo širše, razsežnejše. Upoštevati pa je treba tudi dejstvo, da je glasilo meseč-nik in da marsikatera stvar, ki je bila zelo aktualna, lahko postane povsem nepomembna v času, ko časopis pride na dan.

Žalostno pa je, da v našem podjetju, ki je veliko, živahno in ki ima obilico problemov, o kate-rih bi veljalo informirati, razprav-ljati, sodelovanje članov kolektiva z glasilom tako peša. Problem uspešnega uveljavljanja glasila pa ni edini, s katerim se sooča naš odbor. Nekatere pomanjkljivosti izvarajo prav iz osnovnih organi-zacijskih vidikov. Odbor bo moral čimprej sprejeti Pravilnik o infor-miranju. Ta pomanjkljivost tudi otežkoča delovanje odbora.

Odbor se je pri svojem delu za-vedal vseh omenjenih problemov in jih skušal najugodnejše rešiti. Tu je pomemben predlog politič-

nih organizacij v podjetju o izbolj-šanju tematike našega glasila. Tek-stilec bo moral v glavnem ustrezati v naslednjih zahtevah:

— obveščati zaposlene o poslov-ni politiki in dejavnosti podjetja;

(Nadalj. na str. 4)

POMEMBNE PROSLAVE

Komisija Zveze borcev Tekstilindus sporoča, da bo v letošnjem letu, ko se slavi 30. letnica slovenske partizanske vojske, več pomembnih proslav:

- Osrednja proslava bo 4. julija na Zajčji Dobravi pri Zadobrovi;
- 25. junija 1972 bo zbor gorenjskih aktivistov v Tuhinju;
- 16. julija bo srečanje borcev Prešernove brigade in Jeseniško-Bohinjskega odreda (kraj bo naknadno določen).

Pozivamo vse borce NOV in aktiviste, da se v čim večjem številu udeležijo teh proslav in srečanj, posebej vabimo tudi mladino in ostale člane kolektiva.

M. K.

PROSTA MESTA ZA VAJENCE

Za učenje raznih poklicev sprejmemo naslednje število vajencev:

- 4 vajence za obratne električarje
- 5 vajencev za strojne ključavničarje
- 2 vajenca za strojna mizarja
- 1 vajenca za vodovodnega inštalaterja
- 1 vajenca za strugarja
- 1 vajenca za kovinorezkalca
- 1 vajenca za kleparja
- 1 vajenca za reprodukcijskega fotografa

Učna doba za vse navedene poklice traja 3 leta.

Kandidati morajo imeti dokončanih 8 razredov osemletke.

Interesenti naj se zglasijo v kadrovskem sektorju do 15. junija 1972, kjer bodo dobili vsa navodila in pojasnila. S seboj naj prinesejo zadnje šolsko spričevalo.

Sodeluj v Tekstilcu!

Osvobodilna fronta — nosilec upora

Ze 31. let je minilo, odkar je bila ustanovljena OF, nosilec upo-ra slovenskega naroda. Postala je novo upanje in dolžnost za sleher-nega Slovenca, da je posvetil vse svoje sile po možnostih in sposob-nostih za boj proti okupatorju.

Slovenija je bila takrat razkosa-na med mnoge okupatorje, ki so si jo mislili med seboj razdeliti. 27. aprila 1941 zvečer pa se je v vili pod Rožnikom ustanovila nova organizacija — Osvobodilna fronta slovenskega naroda, ki je vsa leta vojne in še po vojni, bodrila na-rodno zavest, jeknila njegov upor in odpor, organizirala lastno obo-roženo silo in lastno ljudsko ob-last, in končno povedla do zmage in osvoboditve.

Ko po 31 letih ocenjujemo teda-nje dogodke, se nam ti pokažejo predvsem kot zmaga zavesti la-stnih sil, zaupanja vase in v svojo moč in sposobnost, zmaga nad večstoletno miselnostjo, da smo premajhni za lastno državno življe-nje, da mora biti nekdo nad nami,

ki nam kroji usodo in vlada. Kaj takega dotlej Slovenci v svoji zgodovini še nismo doživeli: ko se je zdelo, da je naša dežela po-polnoma na tleh, okupirana, raz-deljena, sama v sebi neenotna, se v svoji majhnosti in poteptanosti nakljub vzdigne nad vse težave in muke in s stisnjeno pestjo napove vojno veliko močnejšemu sovraž-niku. Velikokrat se je zgodilo, da je okupator že razglašal zmago, toda nenaden in nepričakovan udarec ga je znova in znova po-stavljal na laž.

Osvobodilna fronta Slovenskega naroda je živela v najhujših raz-merah, udarjala po sovražniku in dosegla največjastnejšo zmago za svoj narod, ki so ga nekdanj ime-novali narod hlapcev, ki pa je s svojim uporom postal gospodar na svoji zemlji in kovač lastne usode. Ob 31. obletnici teh dogo-dkov dvignimo ponosno glave, pol-pretekle zgodovina nas uči, kako velikih stvari je zmožen enoten in zaveden narod.

Izobraževanje v letu 1971

Za preteklo leto je značilno, da je zmanjšanje obsega proizvodnje oz. števila zaposlenih povzročilo tudi manjšo potrebo po usposab-ljanju delavcev za mnoga delovna mesta v proizvodnji. Istočasno pa je pomanjkanje ustreznih delavcev večkrat onemogočeno pravočasno usposabljanje.

Zaskrbljujoča je ugotovitev, da je v preteklem letu zanimanje za šolanje na interni Poklicni šoli močno upadlo in da tudi letos ne kaže bolje. Utemeljeno pa je pričakovanje, da se bo stanje popravilo, obenem z izboljšanjem položaja podjetja.

Kljub manjšemu številu delavcev, ki so se izobraževali glede na leto 1970, pa lahko ugotovimo, da smo z načinom in obliko izobra-ževanja bili kos zastavljenim nalogam.

V letu 1971 se je izobraževalo na različnih področjih naslednje število članov kolektiva:

- 17 slušateljev na interni Poklicni šoli. Od tega:
 - 2 tkalca
 - 12 predilcev
 - 3 tiskarji
- 62 izrednih slušateljev na šolah za odrasle izven podjetja. Od tega:
 - 2 na visokih
 - 27 na višjih
 - 25 na srednjih
 - 8 na ostalih šolah
- 39 rednih štipendistov, ki še niso člani kolektiva. Od tega:
 - 8 na visokih šolah
 - 31 na srednjih šolah
- 170 priučevanj na delovnih mestih. Od tega:
 - 89 v tkalnicah
 - 52 v predilnicah
 - 29 v plemenitilnicah

Poleg tega se je izobraževalo na raznih seminarjih in tečajih s strokovno, družbeno-ekonomsko in politično vsebino 302 članov kolek-tiva, torej skupaj 590 ljudi.

Poraba sredstev in število delavcev na izobraževanju po posamez-nih pozicijah oz. področjih pa je naslednja:

Tek. št.	Področja	Št. ljudi	Znesek
1.	Štipendije	39	81.660,00.—
2.	Poklicna šola v podjetju	17	32.224,22.—
3.	Šola za odrasle izven podjetja	62	77.950,10.—
4.	Priučevanja na delovnih mestih	170	56.170,29.—
5.	Strokovni tečaji in seminarji v podjetju	16	662,01.—
6.	Strokovni tečaji, seminarji in posvet. izven podjetja	83	36.471,55.—
7.	Družbeno ekonom. in politično izobr. v in izven podjetja	203	9.811,15.—
8.	Izpitni stroški izobraževanja v podje tju	—	13.889,87.—
9.	Izdelovanje programov, profilov, strok. analiz ter proučevanje str. in proizv.	—	7.028,82.—
10.	Recenzorska dela	—	77,57.—
11.	Potni stroški slušateljev	—	1.615,60.—
12.	Prevajanje strokovne literature	—	4.857,37.—
13.	Strokovna literatura	—	453,90.—
14.	Ekskurzije	—	908,50.—
15.	Nabava drobnega inventarja	—	42,05.—
S k u p a j :		590	323.823,00.—

M. Bergelj

Upokojenci plemenitilnice I

Izvršni odbor sindikata delovne enote plemenitilnice I organizira za svoje upokojence enodnevni iplet v Logarsko dolino, Velenje in na Golte. Izlet bo v nedeljo, 25. junija 1972. Udeleženci izleta se bodo zbrali pred kinodvorano Center v Kranju, od koder jih bo ob 6. uri odpeljal avtobus. Cena prevoza za upokojence je 20 din, za njihove svojce pa 40 din. Prijave za izlet sprejema tovarišica Marija Zdešar iz obratne pisarne plemenitilnice I.

Vse upokojence plemenitilnice I vabimo, da se tega izleta množično udeležijo in se zanj čimprej prijavijo.

Plemenitilnica I

zanimivo

Desiniranje s pomočjo elektronskih kompjuterjev

ROJENA JE NOVA OBLIKA V ESTETIKI

Barbarska, umetniška, natančna in rentabilna čaka nova desinaterska generacija na nastavitve. Elektronski kompjuterji sprejemajo dobre ideje, vendar pa ostajajo pri večini vzorčnih ateljejev še pred vrati.

Kompjuterska umetnost se je rodila pred nekaj leti v ZDA. V zapadnih državah Evrope pa so kompjuterji dobili prva naročila od tekstilne industrije za notranjo opremo. Modni ustvarjalci za žensko konfekcijo pa še čakajo. Podatki so pokazali, da kompjuter ne riše samo ravne črte. Od leta 1967 je ta umetnost prerasla svoje geometrijske oblike in dopušča občutek resnične grafike. Celo barvne ploskve so lahko optično dovršene.

Prednost kompjuterskega desiniranja je vidna v novem načinu estetike, podatki pa kažejo naslednje:

1. večja sistematika pri ustvarjanju,
2. lažje spremembe pri osnutkih,
3. razmnoževanje,
4. možnost večjega števila deseno.

Obstojajo pa še druge idealne prednosti n. pr. umetnost bo na ta način izgubila svoj mit, prepad med umetnikom in ljudstvom bo odстранjen. Nekateri strokovnjaki že zatrjujejo, da si ne morejo več zamišljati razvoja v desiniranju brez kompjuterske umetnosti.

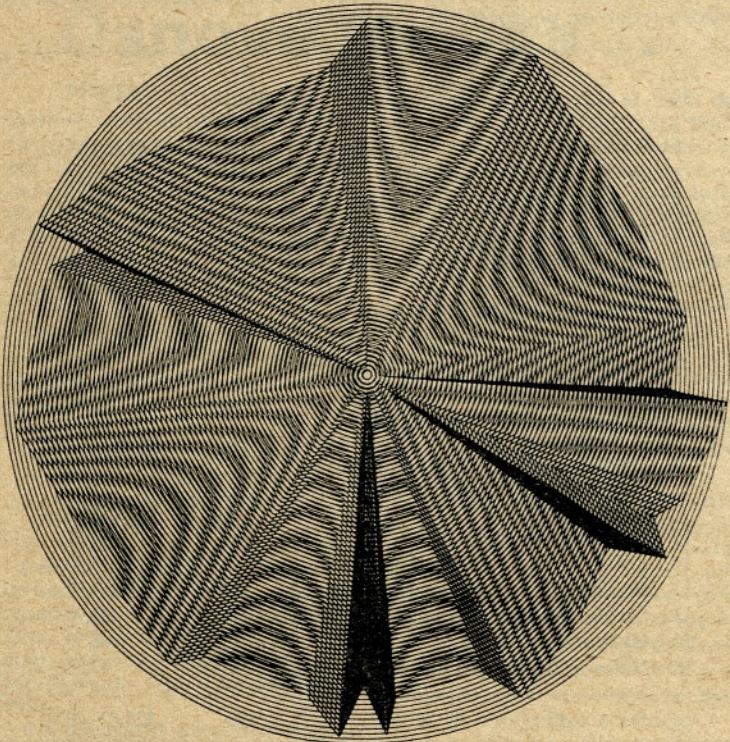
Vendar, če se še tako lepo sliši da kompjuter dovoljuje polet preko panorame vseh oblik, zatrjujejo nekateri, da se posnemanje istih posreči samo desinaterjem. Odvisno je pač od tega, kdo daje navdila, po katerih bo potem elektronsko risan vzorec. Inteligenca, kreativnost, sposobnost programiranja strokovnjaka je torej sila za to, kako se pozneje kreirajo gotovi deseni. Zaenkrat še malo desinaterjev pozna govorico kompjuterja, vendar po nekaterih izkušnjah tudi laik v sorazmerno kratkem času osvoji desiniranje z elektronskim računalnikom.

Tekstilna podjetja so po prvem simpoziju zavzela drugačen odnos do kompjuterskih desenov. Mogoče tudi iz finančnih razlogov. Razpoložljive kapacitete lahko izkoristijo še za risanje vzorcev, zato je kompjuter lahko pravi instrument za marketing, ker se za proizvodnjo določeni činitelji kombinirajo z ljudskim okusom.

To je nov in zanimiv način v tekstilnem desiniranju s prednostjo v ekonomiki in načinu slikanja.

Povzeto po »Designed by Computer Tekstil Report št. 22«

MaK

Kompjuterski vzorec

Svetovni dan zdravja 1972 »Vaše srce - vaše zdravje«

Dejstvo, da povsod narašča število obolenj srca in ožilja in da so te bolezni na prvem mestu med smrtnimi vzroki pri odraslih v mnogih državah, da se po vrstnem redu celo pred rakom, nezgodami, tuberkulozo, da so dosegle skoraj epidemično razprostranjenost posebno v industrijskih državah — vse to nujno zahteva takojšen in skupen nastop zdravstvenih in drugih strokovnih služb družbenih organizacij ter vse javnosti v programu za preprečevanje bolezni srca.

SRCNI INFARKT

Vsako bolečino pri srcu ne gre poimneovati s strah vzbujajočim imenom angina pectoris, za katero laik brž najde ustrezno razlago v kakem leksikonu ali pa primerjavo s pravih srčnim bolnikom iz svoje bližnje okolice.

Za kaj pravzaprav gre?

Podobno kot kostne mišice oskrbujejo tudi srčne mišice s krvjo in kisikom žile, ki jih imenujemo tudi koronarne žile ali kratko koronarke. Pri pomanjkljivi prekravitvi mišice, tako kostne kot srčne, nastopi bolečina, ki ima svoje značilnosti, po katerih jo tudi spoznamo. Vendar prepustimo to razpoznavo zdravniku. Večinoma so že bolnikovi podatki o bolečini tako značilni npr. lokalizacija in trajanje bolečine, njena odvisnost od psihične ali fizične obremenitve, odvisnost na zdravila, da dovoljujejo pravilno diagnozo.

Ime angina pectoris ne pomeni nič drugega kot tesnobo oziroma stiskajočo bolečino srca zaradi pomanjkanja kisika v srčni mišici. Je torej simptom in ne diagnoza obolenja, ki nastane zaradi funkcionalnih ali pa organskih zožitev koronarnih žil, bodisi zaradi povečane mase srčne mišice in s tem nezadostne prekravitve, bodisi zaradi sprememb v bolečini in sestavi krvi, bodisi zaradi pljučnih obolenj, ki onemogočajo zadostno preskrbo krvi s kisikom. Z eno besedo bi rekli, da pomeni angina pectoris neskladje med količino krvi, ki jo srčna mišica potrebuje za svoje delo in količino, ki jo dejansko prejema in ne ustreza. Potrebe po zadostni količini krvi v srcu se neprestano spreminjajo, najmanjše so v spanju in med mirovanjem, največje pri težkem fizičnem delu. Zato obstojajo zelo občutljivi mehanizmi, ki te zahte-

ve sproti uravnavajo. Poraba kisika v srcu in drugem ožilju, kakor tudi ekonomika krvnega obtoka, še posebno koronarnega je tudi različna pri raznih osebah — torej individualna. Zato je tudi zmogljivost srca pri raznih ljudeh ob istem naporu različna. Od situacije vegetativnega živčnega sistema bo odvisno tudi ekonomično ali pa neekonomično delovanje srca, kar je posebno znano v športni medicini. Bolj umirjen vegetativni živčni sistem bo zaradi ekonomičnega dela srca dosegal boljše športne uspehe in tak človek, ima kot bolnik več upanja za uspešno zdravljenje. Tako ni težko razumeti, da se pri raznih bolezenskih stanjih rezerva v koronarnem ožilju hitreje izčrpa pri nekaterih ljudeh in pride do bolezenskega stanja, ki ga imenujemo angino pectoris.

Še en moment je važen in to psihični vpliv na koronarni krvni obtok v smislu dispozicije za napad angine pectoris pri razburjenju, nepričakovanem veselju, žalo-

sti, grozi, strahu, kar nam dokazuje možnost krčevitega zoženja sicer zdravega srčnega ožilja. Po jakosti bolečine ne smemo sklepati na stopnjo obolenja angine pectoris, ker je občutljivost za bolečino pri različnih ljudeh tudi različna. Trdijo, da obolevajo ljudje z razburljivimi poklici (menadžerji, direktorji, bančniki, zdravniki, advokati) pogosteje za napadi angine pectoris. Še važnejši od poklica je način življenja, t. j. prisotnost takozvanih rizičnih faktorjev kot so čezmerna telesna teža, kajenje, premalo telesnega gibanja ter druga obolenja in zvišan krvni pritisk, ki pogojujejo hitrejši razvoj koronarne skleroze. S temi ugotovitvami pa imamo že odgovor na vprašanje zdravljenja, odnosno varstva pred obolenji koronarnega ožilja, saj to je dostopno vsakemu brez zdravniške pomoči.

Pri tzv. angini pectoris gre v 95 odstotkih za arteriosklerozo koronarnega ožilja, ostali vzroki so mnogo redkejši. Obolenje začne počasi in se razvija dolgo. Zato poznamo več oblik in stopenj od najlažje angine pectoris, ki poteka ambulantno do najhujše — srčnega infarkta, ki lahko konča s smrtjo pacienta. Pri srčnem infarktu gre za popolno zaporo odnosno zamašitev koronarne arterije, ki je

(Nadalj. na str. 5)

Kako izboljšati...

(Nadalj. s 3. strani)

- pojasnjevati in razlagati poslovno politiko podjetja (poslovne funkcije — delo sektorjev);
- razvijati med zaposlenimi čut odgovornosti za delo, ki ga opravljajo v podjetju;
- splošne zanimivosti o zaposlenih in novice v podjetju;
- razvijati in vzpodbujati priпадnost k podjetju;
- zbliževati zaposlene in vodstvo podjetja (mnenja delavcev o svojem delu in o delu podjetja);
- vplivati na zmanjšanje izgubljenega delovnega časa in na izgube materiala;
- izobraževati zaposlene na vseh področjih dela;
- razlagati ekonomiko podjetja;
- predstavljati značilnosti dela posameznikov v delovnih skupinah, obratih in strokovnih službah (uspehe in prizadevanja zaposlenih v cilju, da bi podjetje kar najbolje poslovalo);
- delo samoupravnih organov (delavskega sveta, kolektivnih izvršilnih organov in delo posameznih komisij);
- delo družbeno-političnih organizacij v podjetju (sindikat, mladina, ZK);
- službena obvestila, sporočila, napotki in razne ugotovitve;
- o raznih ženskih zanimivostih;
- o športu in raznih drugih aktivnostih zaposlenih v prostem času;
- osebne in uredniške vesti.

Z uresničitvijo tega načrta bomo dosegli zaželene rezultate, ki jih do sedaj zaradi objektivnih razlogov nismo mogli.

Stane Primožič

Praktičen model obleke za na plažo, ko bomo šli na počitnice. Izdelan je iz našega novega dekorativnega blaga, prikazanega na modni reviji na Bledu

Svetovni dan zdravja 1972...

(Nadalj. s 4. strani)

nastajala bodisi polagoma ali pa nenadoma zaradi tromboze — krvnega strdka, ki je nastal v arteriosklerotično spremenjeni arteriji. S tem, ko se je zamašila koronarna arterija, je nastala neustrezna prekrvavitev nekega dela srčne mišice, prizadeti del mišice odmre in temu pravimo infarkt.

Srčni infarkt pri bolnikih, ki so že imeli napade angine pectoris spoznamo po tem, da je bolečina hujša kakor doslej, traja dolgo, spremljana s smrtnim strahom, na zdravila ne preneha. Slika je mnogo težja, če infarkt nastopi pri navidezno zdravem človeku, kakor strela z jasnega. Najvišja umrljivost je takoj ali v prvih urah po napadu. Poprečna umrljivost s srčnim infarktom je okrog 25 %, na drugi strani pa mnogi bolniki z lažjim potekom okrevajo tudi doma. Kot vidimo sta potek in zdravljenje srčnega infarkta lahko zelo različna, večinoma so taki bolniki nemirni, često zmedeni, bleedi, neorientirani, z nizkim krvnim tlakom, nepravilnim utripom.

Pravilno zdravljenje, predvsem pa rehabilitacija bolnika s prebolelim srčnim infarktom je zelo važna. Pravilna rehabilitacija je edini način za preprečevanje ponovnega lahko usodnega srčnega infarkta. Dokazano je, da je **stopnjevan fizični napor najboljša stimulacija za nastajanje novih žil v slabo prekrvljeni srčni mišici.**

Doslej nam še ni uspelo izkoreniniti navade prejšnjih let, ko je večina bolnikov s prebolelim srčnim infarktom bila nekaj let v staležu, nato pa upokojena. Sodobni koncept je tak, da je bolnik po prebolelem srčnem infarktu ponovno sposoben za delo po 2 do 4 mesecih, pač glede na to, ali je umski ali fizični delavec. Statistični podatki kažejo, da je življenjska doba takih bolnikov neprimer- no daljša, kakor pa tistih, ki gredo v pokoj ali postanejo neaktivni.

Z vso sigurnostjo lahko rečemo, da polovica vseh srčnih obolenj danes predstavljajo obolenja koronarnega ožilja. Lahko bi kot glavnega krivca obtožili naraščajočo civilizacijo, oziroma njene slabe strani, nezdrav način življenja, pomanjkanje telesnega gibanja, premalo nočnega počitka, stalen ropot in nemir, razburjenje, nepravilna prehrana, vse vrste slabih razvad.

Če primerjamo tuje in domače vzroke smrti ugotovimo zastrašujoče naraščanje koronarnih obolenj, ki ogrožajo predvsem aktivne ljudi v srednji življenjski dobi.

Pomen zvišanega krvnega pritiska za človeško zdravje

Porast bolnikov z zvišanim krvnim pritiskom v zadnjih treh desetletjih smatra večina znanstvenikov v zvezi s porastom življenjskega standarda, tehničnega napredka in civilizacije. Postala je tako pogosta, da pomeni že socialni problem naše družbe.

Kdaj menimo, da je krvi pritisk povišan? Danes prevladuje med zdravniki mnenje, da je le-ta povišan, kadar znaša 150 ali več mm Hg. Pri tem ima seveda veliko vlogo bolnikova starost. Tak pritisk pomeni za mlajšega resnejšo bolezen, za bolnika starega nad 60 let pa skoraj normalen pojav. Znano je tudi, da se višina normalnega pritiska primerja z leti starosti.

Če je kdo star npr. 40 let, je lahko njegov krvni pritisk do 140 mm Hg. Vendar te primerjave ne držijo vedno, ker so važni še drugi faktorji.

Krvni pritisk je pri ljudeh srednje starosti lahko zvišan zaradi dednih vzrokov ali obolenja ledvic nepravilnega delovanja žlez z nadlednično izločanjem itd. Vsak zvišan pritisk je lahko nevaren, se

pravi, lahko povzroči komplikacije na srcu, možganih ali ledvicah, ki se v kratkem času lahko končajo s smrtjo bolnika.

Splošno pravilo v medicini velja, da je bolje preprečevati, kakor pa zdraviti. To prav gotovo velja za bolnika z zvišanim krvnim pritiskom krvi. Znanstveniki so odkrili, da je ta bolezen pogostejša pri narodih, ki uživajo preveč slano hrano. Torej pri vseh, ki so ogro-

V nekaj sestavkih bi vam rada povedala teze in dognanja psihologov, ki se ukvarjajo z vzgojnimi prijemi in duševnostjo otrok, o pravilnem razumevanju staršev lastnih otrok v različnih starostnih obdobjih. Dozdeva se mi, da o teh stvareh premalo razmišljamo, še manj pa segamo po strokovni literaturi, iz katere bi se učili. Čas, v katerem živimo, je prinesel toliko sprememb, da se moramo zavedati, da so današnji vzgojni prijemi drugačni kot tisti pred 30 leti, ki so preživeli.

Starši moramo biti svojim otrokom zgled kritičnega mišljenja, zdrave presoje in želje po pravičnosti. Dolžni smo učiti otroke prepoznavati človeške vrednote povsod kjer obstajajo in preprečevati, da bi si pridobili škodljive predsodke. Takega vzora ni mogoče doseči brez napora, kajti pogosto smo zmedeni, kako ločevati vrednote od mrtve dediščine.

Vemo, da se vse živo spreminja in pa tudi družina. Družina ni trdnjava nespremenljivosti, ker jo sestavljamo živi ljudje, vsak živ organizem pa je podvržen razvoju. Na tem sloni ves napredek človeštva. Če je življenje v družini danes drugačno, kot je bilo nekdaj, to še ne pomeni, da se je spremenil način življenja v družini.

Potreba po ljubečem varstvu in osebni ljubezni je tako temeljna, da jo prištevamo med rojstvene pravice vsakega otroka. Dati življenje otroku, ki ga ne bomo mogli ljubiti, je moralno neodgovorno dejanje. Sodim, da za osebno ljubezen staršev ni enakovrednega nadomestila. Edino ljubljene se počutimo dovolj varni v svetu in med ljudmi. Brez občutja varnosti in pripadnosti se ljudje iztirimo. Ljubezen pri varovanju otroka se mora ujemati z njegovo rastjo, osebna ljubezen staršev do otroka pa mora biti nekaj trajnega. Pretiravanja v vsako od možnih stvari so nevarna. Učimo otroka, kako prav delati, pa bo svoboden in disciplinaren obenem. Potrebnihi je sicer nekaj navodil, a ne na tisoče.

Zavedati se moramo, da je vsaka vzgoja v bistvu priprava na samostojno življenje v odraslosti. Družina je svet v malem, ki ga otrok edino že more dojemati. Zato je

ženi, da iz dednih razlogov dobijo zvišan krvi pritisk ali pa ga že imajo, je potrebno omejiti soli v hrani.

Seveda pa je potrebno večkrat tudi spremeniti način življenja: odpovedati se moramo prenapornemu psihičnemu ali fizičnemu delu, neprimerni prehrani ali kajenju. Velikokrat že s samim shujšanjem dosežemo padec krvnega pritiska brez vsakih zdravil. Če nam vse to ne uspe, posežemo po zdravilih. Farmacevtska industrija ima na tržišču številna zdravila, med katerimi je včasih kar težko

izbirati katera bodo za določenega pacienta najprimernejša. Bolniki, ki jemljejo ta zdravila, morajo biti pod stalno zdravniško kontrolo, ki omogoča kontrolo pritiska, boleznih in natančno dozo zdravila.

Mednarodna skupina znanstvenikov je ugotovila, da je zvišan krvni pritisk glavni dejavnik pri nastajanju srčnega infarkta. Boj proti zvišanemu pritisku je torej istočasno tudi boj proti srčnemu infarktu. Zato znova priporočajo znanstveniki omejitev maščob in soli v hrani, prepoved kajenja in primerno gibanje.

Mi in naši otroci

življenje v družini najprimernejše torišče za otrokovo pripravo za odraslo življenje. V večji skupini je hitro zmeden in se ne počuti dovolj varnega.

Otroci so vir naše nesmrtnosti. Razmišljamo, kakšni smo kot ljudje, ker je to vsaj toliko važno kot, kako vzgajati. Edino pravo plačilo za žrtev in trud staršev je, da smo postavili v življenje otroka, ki je sposoben prav in samostojno živeti. Življenje v družini ni le radost in je radost in bolečina, ker je pač življenje takšno.

Da se povrnem nekoliko nazaj, ko sem omenila, da se vse živo razvija in pa tudi družina. Nekateri trde, da je današnja družina čisto preprosto »žrtev« časa in razvez. Gledati na družino kot »trdnjavo nespremenljivosti« je nespametno. Vemo, da se vse človeške skupine spreminjajo, le od družine zahtevamo, da bi v vsem tem veletoku sprememb zmeraj ostala ista. Menim, da je kot vsaka človeška skupina gibljiva enota tudi družina. Sama v sebi ima možnosti za razvoj in spremembo, ker jo sestavljamo živi ljudje. Ker je mnogo nalog, ki jih je včasih izvrševala družina, zdaj v resnici opravlja družba z nekaterimi v ta namen posebej ustanovljenimi službami, se pogosto napak misli, da družina »odmira« ali da je sploh že izgubila svoj pomen. Spremenila ga je — izgubila ga ni. Zaradi jasne predstave bi vam predložila kratek pregled tega, v čem se današnje družinsko in tako tudi otroško življenje razlikuje od nekdanjega.

Rastoča industrializacija je razredčila kmečko prebivalstvo. Včerašnji kmetje so odšli v mesta, naselili stolpnice in začeli prevzemati navade industrijskega mestnega človeka. Vzreja in vzgoja otrok v mestu pomeni, da so priložnosti za otrokovo gibanje in dejavnost zmanjšane. Naši mestni otroci pogrešajo svobodo gibanja, ki jo uživajo podeželjski otroci. Stalno zavrtja energija otroka mora neke najti izhod. Sprošča se v tekanju in vragolijah, ki jih počno otroci med stanovanjskimi bloki. S tem pa otrok moti mir najožjih sosedov. Omejen je skoro v vsem — ne sme toliko peti, žvižgati in kričati kot na podeželju, brž ko stopi v stanovanje, si mora obu- ti

copate, ne samo zato, da ne bi pomazal tal, temveč tudi zato, da s hojo in tekanjem ne bi motil strank, ki stanujejo pod njimi. In vendar je zdrav otrokov razvoj odvisen predvsem od dvojnega: kakšni ljudje smo njegovi starši in da živi v domu, kjer sme biti otrok. Seveda je oзраčje, ki vlada v domu, najbolj važno. Vemo, da mnogo srečnih družin živi po slabih in tesnih stanovanjih. Vendar pa se mi zdi potrebno povedati, da preveč pozabljamo, da se otroci ne morejo nikoli prav razvijati, če preveč omejujemo njihovo potrebo po gibanju in dejavnosti. Če je to zavrtlo, sproži tako v starših kot tudi v otrokih pogosto notranjo napetost, ki se kaže navzven v občasnih izbruhih.

Najosnovnejša sprememba, za katero si prizadevamo pri odnosih med ljudmi v našem družbenem redu je, da bi odpravili izkoriščanje človeka po človeku. Osvoboditi pa se mora le človek, ki kar zadeva preživljanje, ni odvisen od nikogar. Iz tega se je razvila misel, da če hočemo biti ženske v resnici enakopravni člani svoje družbe, moramo prijeti za delo v proizvodnji. Ženske pa smo tudi matere in smo zato danes tudi matere zaposlene in nas v najboljšem primeru osem do deset ur dnevno ni doma, pa naj imamo enega ali deset otrok. Tako nastane problem, da otroci v današnji družbi pogrešajo očeta oziroma ga le malokdaj vidijo in še tedaj je zamišljen. To je preraslo pravzaprav v problem, da otroci pogrešajo očeta in mater in da niso preutrujeni in zamišljeni samo očetje, marveč smo tudi matere. Na vso srečo je materinski čut le nekoliko globji in bolj naraven, da se matere zvečina pri tem bolj nadziramo in kljub temu uspešneje opravljamo naloge proizvajalcev in staršev obenem. Ob tako spremenjenem načinu življenja ne moremo starši večji del dneva sami nadzorovati svojih otrok, s tem se je tudi hudo spremenil sam odnos med nami in otroki. Zaradi pogoste odsotnosti staršev otroci danes trpe zaradi občutij čustvene nepotešenosti kot so nekoč.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ZAHVALE

Ob odhodu v pokoj so mi sodelavke in mojstri na Rütiti avtomatich kupili lepo darilo, za katero se iskreno zahvaljujem. Vsem skupaj želim še veliko zdravja in delovnih uspehov.

Apolonija Lukan, tkalnica I

Ob odhodu v pokoj se toplo zahvaljujem za tako veliko pozornost in naklonjenost članov predilnice I, posebno pa vignonke, in izvršnemu odboru sindikata za prelepa darila, ki so mi bila izročena in mi bodo ostala za vedno drag spomin. Vsem skupaj želim še veliko zdravja in delovnih uspehov.

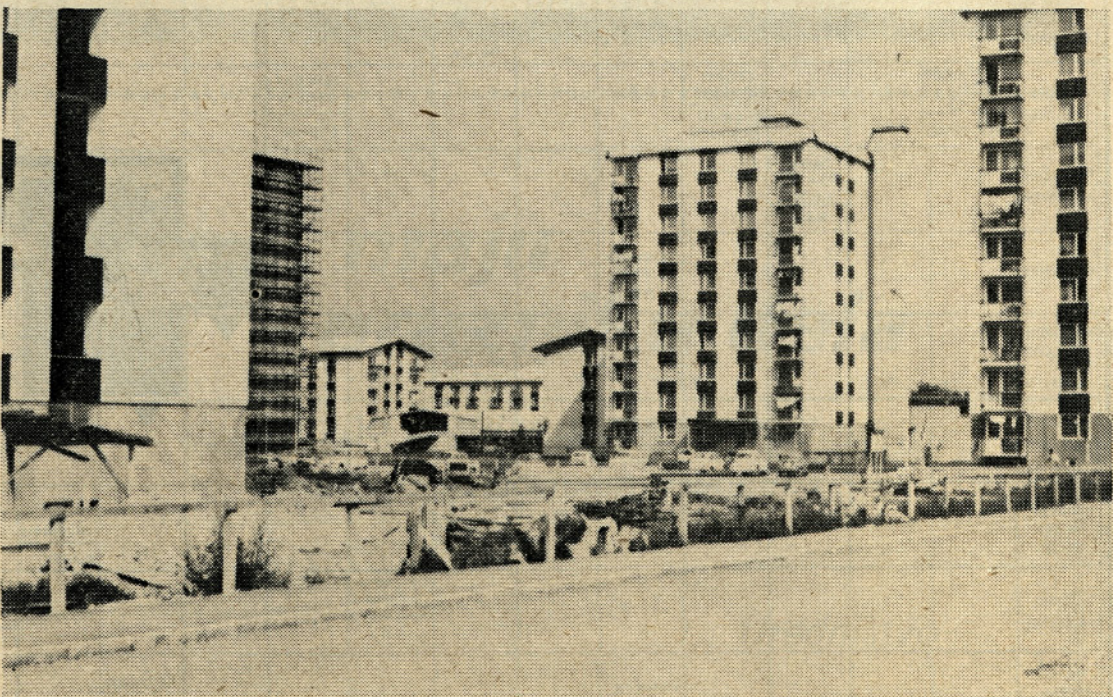
Marija Krnc

Ob prerani izgubi moje drage mame

JERCE JOŠT

se najiskreneje zahvaljujem vsem, ki ste sočustvovali z mano, nam izrazili sožalje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala sodelavkam oddelka ekspedit tkal. I.

Tilka Jošt

Stanovanjsko naselje v Šorlijevi ulici

Rešene križanke oddajte do 15. maja v skrinjico pri vratarju ali pa v uredništvo Tekstilca. Veliko zabave pri reševanju!

